

Odborný článok do NAJCHOV-u v roku 2009

Kontrola úžitkovosti a dedičnosti ošípaných

Ing. Vladimír Lojda

vedúci referátu kontroly úžitkovosti ošípaných

Chov ošípaných v rokoch 2007 - 2008 bol pod vplyvom rapidného poklesu cien za bravčové mäso a značným nárastom cien kŕmneho obilia, ktoré tvorí hlavnú časť výživy tohto hospodárskeho zvieratá. Tento dlhodobý stav mal vážne dopady aj na počty zvierat zapojených do kontroly úžitkovosti ošípaných a s tým súvisiacu problematiku.

Začiatkom roku 2007 bolo v kontrole úžitkovosti I. stupňa evidovaných 9 017 plemenníc. Stav postupne klesal a k 31. 12. 2008 ich úroveň dosiahla len 5 269 ks.

Chovatelia s vyššími koncentraciami prasníc základných stád kontrolu úžitkovosti tak ako aj chov ošípaných zrušili úplne, resp. stavy prasníc ponechali v rozsahu ktorom boli schopní stratu z tohto odvetvia živočíšnej výroby sanovať prostredníctvom iných výrobných činností. Podľa regiónov rozdelených v rámci Plemenárskych služieb Slovenskej republiky š. p. boli počty zrušených podnikov s kontrolou úžitkovosti ošípaných nasledovné :

Regionálne stredisko	Počet chovov s KÚ I. stupňa k 1. 1. 2007	Počet chovov s KÚ I. stupňa k 31. 12. 2008
Dunajská Streda	47	37
Nitra	25	17
Topoľčany	30	19
Trnava	42	24
Banská Bystrica	12	9
Liptovský Mikuláš	6	2
Žilina	6	5
Košice	11	10
Prešov	14	10
Spolu – Slovensko	193	133

Z dlhoročne významných chovateľov, ktorí ukončili výkon kontroly úžitkovosti ošípaných môžeme uviesť nasledovných :

PD Kútniky, Agroekospol s.r.o. Svätý Peter, PD Kolárovo, PD Tvrdošovce, Hybrav a.s. Nitra, PD Dolný Oháj, Agrounion s.r.o. Zlaté Moravce, TEP s.r.o. Nitrica, Agrokombinát s.r.o. Veľké Bierovce, PD Beckov, PD Čachtice, PD Ostrov, Agrotauris s.r.o.– farma Kružno, farma Ožďany, Mäsoeso Ing. Uharček – Dubové, Agomi s.r.o. Kvašov, Mäsoprodukt a.s. Spišské Vlachy, PDP Spišské Podhradie,

Takisto sa znížili počty testovaných zvierat na vlastnú úžitkovosť, počty ohodnotených mladých plemenných zvierat a takmer úplne sa zastavil predaj plemenných kancov a prasničiek. Chovatelia s kontrolou úžitkovosti využívajú ohodnotené prasnice len na obnovu vlastných základných stád v úžitkovom chove. Podrobné výsledky kontroly úžitkovosti podľa sledovaných parametrov budú aj v tomto roku dokumentované v ročenke

V roku 2008 sa zo strany PS SR š.p. zabezpečovali inovácie programu pre riadenie chovu ošípaných z plemenárskej stránky - WPlernservis - oš. Pre potreby vedenia centrálnej evidencie hospodárskych zvierat je v ponuke pre chovateľov program Winreg – oš. Bolo ukončené programové riešenie zasielanie údajov z kontroly úžitkovosti ošípaných elektronicke do výpočtového strediska. Po skúšobnej prevádzke môžeme konštatovať, že systém funkčný a od roku 2009 sa naplno využíva v praxi. Pravidelne je zabezpečovaná spolupráca so Zväzom chovateľov ošípaných na Slovensku – družstvom v oblasti hodnotenia zvierat, s vedeckovýskumnou základňou a inými odbornými partnermi. V roku 2009 prajeme všetkým chovateľom hlavne adekvátnu cenu za jatočný produkt veľa ďalších úspechov a vzájomne dobrú spoluprácu.